

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 369/2015-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. augusta 2015 predbežne prerokoval sťažnosť občianskeho združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK, Tulčík 310, v zastúpení advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátska kancelária Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na priaznivé životné prostredie zaručeného čl. 44 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv na súdnu a inú právnu ochranu zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na prístup k spravodlivosti zaručeného čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo 29/2014 z 2. decembra 2014 a jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť občianskeho združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. marca 2015 doručená sťažnosť občianskeho združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK, Tulčík 310 (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na priaznivé životné prostredie zaručeného čl. 44 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv na súdnu a inú právnu ochranu zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na prístup k spravodlivosti zaručeného čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (ďalej len „Aarhuský dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžo 29/2014 z 2. decembra 2014 a jemu predchádzajúcim postupom.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozhodnutím č. k. 4078/2010-2.1 z 15. apríla 2010 Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) nepriznalo sťažovateľovi postavenie účastníka konania, ktorého sa domáhal v konaní o žiadosti Slovenského poľovníckeho zväzu, Poľovníckeho združenia Vyšné (ďalej len „žiadateľ“) z 25. januára 2010 o udelenie výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha spočívajúcej v povolení odstrelu jedného jedinca medveďa hnedého. O rozklade proti rozhodnutiu ministerstva, ako aj o žiadosti o prerušenie konania podaných sťažovateľom rozhodol minister životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „minister“), a to tak, že rozhodnutím č. k. 7322/2010-7.2 zo 14. júna 2010 zamietol návrh

sťažovateľa na prerušenie konania o žiadosti žiadateľa a rozhodnutím č. k. 7322/2010-7.2 z 22. júna 2010 zamietol rozklad sťažovateľa a potvrdil prvostupňové rozhodnutie ministerstva č. k. 4078/2010-2.1 z 15. apríla 2010.

3. O žalobe sťažovateľa proti označeným správnym rozhodnutiam rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 1 S 210/2010 z 8. decembra 2011, ktorým v súlade so stanoviskom Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) sp. zn. C-240/09 zrušil rozhodnutie ministerstva z 15. apríla 2010 týkajúce sa nepriznania postavenia účastníctva sťažovateľa, ako aj rozhodnutie ministra z 22. júna 2010 a vec vrátil prvostupňovému správne orgánu na ďalšie konanie. Súdny dvor totižto vo svojom rozsudku sp. zn. C-240/09 z 8. marca 2011 (ktorým odpovedal na prejudiciálne otázky najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžp 41/09, ktorých zmysel a cieľ bolo možné zhrnúť do otázky, či z čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru vyplýva verejnosti právo byť účastníkom správnych a súdnych konaní, v ktorých sa rozhoduje o otázkach životného prostredia, pozn.) uviedol, že citované ustanovenie Aarhuského dohovoru „... nemá priamy účinok v práve Únie. Prináleží však vnútroštátnemu súdu, aby poskytol taký výklad procesného práva týkajúceho sa podmienok, ktoré treba splniť na podanie správneho opravného prostriedku alebo žaloby, ktorý bude v čo najväčšej možnej miere v súlade tak s cieľmi článku 9 ods. 3 tohto dohovoru, ako aj s cieľom účinnej súdnej ochrany práv poskytovaným právom Únie, aby mohla organizácia na ochranu životného prostredia, akou je Lesoochranárske zoskupenie VLK, napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Únie v oblasti životného prostredia.“.

4. Medzičasom ministerstvo rozhodnutím č. k. 4078/2010-2.1 zo 4. augusta 2010 povolilo výnimku, a to usmrtiť jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Vyšná, pričom v podmienkach rozhodnutia sa uvádza, že odstrel možno zrealizovať do 30. novembra 2010, prípadne do 15. decembra 2010. V dôsledku rozhodnutia krajského súdu, ktorým bola vec vrátená na nové konanie ministerstvu a podľa ktorého mal správny orgán konať so sťažovateľom ako s účastníkom konania, ministerstvo listom

č. k. 4057/2012 2.2 z 1. júna 2012 doručilo svoje rozhodnutie č. k. 4078/2010-2.1 zo 4. augusta 2010 aj sťažovateľovi (doručené mu 5. júna 2012, pozn.), ktorý proti nemu podal rozklad, o ktorom rozhodol minister rozhodnutím č. k. 6894/2012-1.10 z 23. augusta 2012 tak, že konanie o tomto rozklade sťažovateľa zastavil „... z dôvodu, že *odpadol dôvod na konanie*“, keďže platnosť, resp. účinnosť ministerstvom udelenej výnimky č. k. 4078/2010-2.1 zo 4. augusta 2010 na odstrel medveďa hnedého, v konaní o udelenie ktorej sa sťažovateľ domáhal byť účastníkom konania, medzičasom zanikla, keďže táto výnimka bola udelená najneskôr do 15. decembra 2010.

5. Krajský súd o žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministra z 23. augusta 2012 rozhodol rozsudkom sp. zn. 2 S 1760/2012 z 27. novembra 2013 tak, že zastavujúce rozhodnutie ministra o rozklade sťažovateľa č. k. 6894/2012-1.10 z 23. augusta 2012 zrušil a vec vrátil ministrovi na ďalšie konanie. V dôsledku odvolania podaného ministerstvom však najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Sžo 29/2014 z 2. decembra 2014 zmenil označené rozhodnutie krajského súdu tak, že žalobu sťažovateľa na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministra č. k. 6894/2012-1.10 z 23. augusta 2012 zamietol.

6. Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu v prvom rade uvádza, že jeho cieľom ako občianskeho združenia je ochrana životného prostredia a osobitne prirodzeného prostredia, v dôsledku čoho sa vo viacerých správnych konaniach vedených ministerstvom domáhal priznania postavenia účastníka konania s odkazom na čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, podľa ktorého ako člen zainteresovanej verejnosti má právo napadnúť v správnom alebo súdnom konaní akékoľvek opomenutie súkromných osôb či orgánov verejnej moci vydané v rozpore s vnútroštátnymi predpismi v oblasti životného prostredia, pričom *„Účasťou v správnych konaniach sa sťažovateľ snaží prispieť k tomu, aby v rozhodnutiach správnych orgánov vydaných v oblasti životného prostredia, tieto v plnej miere a spôsobom, ktorý napĺňa zmysel a obsah právnych predpisov vydaných na ochranu prírody a krajiny, zohľadňovali práve tieto záujmy a aby rozhodovali v súlade so záujmami prírody vyjadrenými v týchto právnych predpisoch.“*

7. Podľa sťažovateľa právny názor najvyššieho súdu v napádanom rozsudku sp. zn. 3 Sžo 29/2014 z 2. decembra 2014 o potrebe zastavenia konania o preskúmanie zákonnosti správnych rozhodnutí o udelení výnimky podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody“) iba z dôvodu zániku platnosti tejto výnimky zbavuje sťažovateľa možnosti účinne konať pred správnymi orgánmi v konaniach týkajúcich sa ochrany prírody, keďže rozhodnutia o udelení výnimiek a súhlasov podľa § 40 zákona o ochrane prírody sú rozhodnutiami, ktorých časová platnosť je prakticky bezvýnimočne obmedzená, a nie je možné dosiahnuť taký stav, aby k ich preskúmaniu súdom došlo pred uplynutím ich platnosti. Za uvedeného stavu je potom možnosť sťažovateľa domôcť sa reálneho a efektívneho využitia práva podľa čl. 9 ods. 3 Aarhurského dohovoru menej než imaginárna, pretože „...v rozhodovacej činnosti súdov dochádza v čoraz väčšej miere k tomu, že rovnako ako v súdnej veci, súdy žalobu sťažovateľa zamietnu nie kvôli jej nedôvodnosti (ktorú tak ako v predmetnej veci najvyšší súd) ani neskúmajú, ale žalobu zamietnu, či konanie o nej zastavia z dôvodu uplynutia času, na ktorý bola výnimka, či súhlas orgánu ochrany prírody udelený“.

8. Sťažovateľ sa v dôsledku rozhodnutia najvyššieho súdu cíti byť ukrátený na svojich právach, keďže konanie o žiadosti žiadateľa bolo zastavené bez toho, aby na to bol právny dôvod, a zároveň sa tým konajúce súdy vyhli svojej povinnosti preskúmať správnosť a zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov. Takýto postup robí práva sťažovateľa ako účastníka správneho konania abstraktnými a imaginárnymi bez možnosti reálne sa domôcť preskúmania nezákonného rozhodnutia správneho orgánu v oblasti ochrany prírody, v dôsledku čoho je jeho účasť v predmetných správnych konaniach ako účastníka konania iba formálne akceptovaná, pretože „... zastavenie konania pre uplynutie času, na ktorý je výnimka či súhlas udelený, v skutočnosti znamená, že sťažovateľ môže podávať opravné prostriedky, môže podávať žaloby bez toho, aby bolo reálne očakávať akýkoľvek skutočný dopad na rozhodnutie vydané v správnom konaní vrátane dopadu na realizáciu činnosti, na ktorú bola výnimka udelená“.

9. Na podporu svojej argumentácie sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžp 3/2011 zo 17. apríla 2012, v ktorom najvyšší súd v skutkovo a právne obdobnej veci vyslovil: „10. Najvyšší súd v súvislosti s uvedeným konštatuje, že ústavno-konformný výklad (čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky) práva na súdnu a inú právnu ochranu v oblasti správneho súdnictva nepredpokladá, že by toto právo mohlo zaniknúť, resp. bolo v svojej podstate vyčerpané iba tým, že predmet konania pred správnym orgánom sa napriek procesne riadne prejavenej nespokojnosti (napríklad podaním opravného prostriedku) v dôsledku objektívne spotrebovaného času na vykonanie opravného súdneho konania (tzn. výklad vykonaný s dôrazom na účelnosť ďalšieho súdneho prieskumu).

Naopak, takýto výklad by v rozpore s výkladovou metódou *reductio ad absurdum* viedol k nesprávnemu záveru, že súdny prieskum napadnutého rozhodnutie správneho orgánu (evidentne na čas náročný proces) nemôže už v žiadnom prípade reálne ovplyvniť výkon práv a povinností vyplývajúcich z tohto nezákonného rozhodnutia, pričom dôsledkom uvedeného záveru by bola právna absurdita, že možnosť právnej ochrany porušených práv prostredníctvom konania podľa Piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (vrátane aj možnosti brojiť proti tvrdenej nezákonnosti) by závisela (tzn. zanikla) v zásadnej miere na tom, ako rýchlo osoby, ktorým z nezákonného rozhodnutia správneho orgánu vyplýva právo vykonať určitú činnosť, toto by aj uskutočnili.

Preto sa Najvyšší súd stotožnil s názorom žalobcu, že v uvedenej veci je potrebné naďalej vykonať súdny prieskum napadnutého rozhodnutia správneho orgánu.“

10. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa Lesoochranárskeho zoskupenia VLK

- domáhať sa zákonným postupom svojho práva pred súdom Slovenskej republiky zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR,

- na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 Ústavy SR,

- domáhať sa na súde preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy ukracujúceho ho na jeho právach zakotveného v čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,

- napadnúť v správnom a súdnom konaní úkony a opomenutia orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia,

- na spravodlivé súdne konanie zakotvené v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd,

bolo rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžo/29/2014 zo dňa 2. 12. 2014 a postupom, ktorý mu predchádzal, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo/29/2014 zo dňa 2.12.2014 a vracia vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach,

na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (obdobne napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Podľa konštantnej judikatúry sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

14. Východiskovou premisou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu o zákonnosti ním preskúmaného rozhodnutia ministra ako druhostupňového správneho orgánu, ktorým z dôvodu zániku platnosti výnimky ešte pred jeho rozhodnutím zastavil konanie o rozklade sťažovateľa podanom proti prvostupňovému správne rozhodnutiu o povolení tejto výnimky z ochrany chráneného medveďa hnedého, v dôsledku čoho podľa ministra došlo k zániku predmetu správneho konania, je konštatovanie najvyššieho súdu o podstate správneho konania. Podľa najvyššieho súdu „*Rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka.*“, ale poslaním správneho konania je v prvom rade rozhodovanie o vzniku, zmene a zániku hmotnoprávnych práv a povinností fyzických

osôb a právnických osôb, a teda ak tento „... zmysel konania odpadol, stratil sa aj význam, pre ktorý by malo byť v ďalšom konaní vydané nové rozhodnutie, ktoré by v odôvodnení mohlo obsahovať právne posúdenie námietok žalobcu, avšak vo výroku takého rozhodnutia by nenastala zmena a čo je podstatné, takým novým rozhodnutím by v konkrétnom prípade nenastala zmena v právach a povinnostiach účastníkov konania.

Nie každé porušenie procesného predpisu má totiž za následok porušenie práv účastníka konania, najmä nie vtedy, ak mu už nemožno vyhovieť vo veci samej.“

15. Inými slovami, podľa najvyššieho súdu procesné pochybenie správnych orgánov spočívajúce v tom, že so sťažovateľom nekonali od začiatku ako s účastníkom konania, nie je dostatočným dôvodom na revíziu toho procesu, ak to v konečnom dôsledku nebude mať vplyv na hmotnoprávny predmet konania, pretože tento medzičasom zanikol.

16. V súvislosti s napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 29/2014 z 2. decembra 2014 ústavný súd podotýka, že toto bolo prijaté v súlade so závermi zjednocujúceho stanoviska správneho kolégia najvyššieho súdu č. Snj 72/2013 z 24. júna 2014, podľa ktorého:

«Samotný zákon o ochrane prírody dáva do právomoci orgánu ochrany prírody povinnosť zastaviť konanie, ak dôvod na konanie odpadol a súčasne zakotvuje, že rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktoré bolo vydané. V dôsledku toho je zrejmé, že „odpadnutím dôvodu na konanie“ treba rozumieť v prípade časovo limitovaného rozhodnutia aj stratu „platnosti rozhodnutia“ v dôsledku uplynutia času, na ktoré bolo vydané.

Ústredný orgán štátnej správy, ktorý koná o rozklade preto musí konanie o udelenie výnimky zastaviť tak, ako mu to ukladá § 82 ods. 9 písm. a) zákona o ochrane krajiny. Toto zákonné ustanovenie priamo ustanovuje, že orgán ochrany prírody konanie podľa tohto zákona zastaví, ak dôvod na konanie odpadol. Ak správny orgán postupoval v súlade s týmto zákonným ustanovením, povinnosťou súdu prvého stupňa je žalobu proti takémuto jeho rozhodnutiu zamietnuť, keď navyše takýmto rozhodnutím nedochádza k založeniu, zmene alebo zrušeniu oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb a ani

práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb už nimi nemôžu byť priamo dotknuté.

Aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom Náleze z 1. júla 2008, sp. zn. III. ÚS 341/2007 o. i. konštatoval, že v aplikačnej činnosti štátnych orgánov treba zohľadniť účel zákona. Uviedol: „nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahrňujúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 Ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona.

Zákonným predpokladom podania správnej žaloby v správnom súdnictve je skutočnosť, že žalobca bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím, ktoré je nezákonné (pozri R 62/1998). Správny súd musí skúmať preukázanie ukrátenia práv žalobcu nezákonným rozhodnutím ex offo. Ak žalobca nebol žiadateľom o udelenie výnimky k odstrelu medveďa hnedého a ak výnimka k odstrelu bola povolená žiadateľovi len na dobu určitú, ktorá v priebehu konania o jej udelenie uplynula, potom treba skúmať, či žalobcovi vznikla ujma na právach tým, že žalovaný zastavil rozkladové konanie z dôvodu uplynutia doby, na ktorú bola táto výnimka k odstrelu udelená. Ak žalobca nepreukázal ukrátenie na svojich právach, ktoré mu vzniklo rozhodnutím o zastavení rozkladového konania, potom súd prvého stupňa musí žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o zastavení konania o rozklade zamietnuť.

Ak došlo k uplynutiu lehoty na odstrel chráneného živočícha až v priebehu konania o rozklade, potom správny orgán musí zastaviť konanie celé. Ak však dôjde len k zastaveniu konania o rozklade, aj potom s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu č. R 103/2011, formálne zopakovanie administratívneho konania nepredstavuje pre účastníka vo vzťahu k skutkovej stránke veci reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech

a za takýchto okolností platí, že nie každé porušenie procesného predpisu má za následok porušenie práv účastníka konania. Platí to najmä vtedy, ak sa účastníkovi inak vyhovie vo veci samej, kedy duplicitne reparaovať čiastkové pochybenia nie je potrebné.

Zákon o ochrane prírody dáva do právomoci orgánu o ochrane prírody zastaviť konanie, ak dôvod na konanie odpadol a súčasne zakotvuje, že rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktoré bolo vydané.

Za takýchto okolností „odpadnutím dôvodu na konanie“ treba rozumieť v prípade časovo limitovaného rozhodnutia aj stratu „platnosti rozhodnutia“ ako právny dôvod, ktorý má za následok odpadnutie predmetu konania v dôsledku uplynutia času, na ktoré bolo vydané. Neplatnosť výnimky nemožno spájať len so skutočnosťou, že predmet konania zanikol napr. uhynutím zvierata (medveďa hnedého). Ak podľa § 82 ods. 9 písm. a) v spojení s § 89 ods. 3 písm. b) zákona o ochrane prírody došlo k zastaveniu správneho konania z dôvodu, že uplynutím času, ktorým bolo uplynutie lehoty na odstrel chráneného živočícha – medveďa hnedého, odpadol dôvod na konanie o povolení výnimky, je takýto postup a rozhodnutie v súlade so zákonom.

... aj vtedy, ak čas, na ktorý bolo vydané rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa na povolenie odstreľu uplynie ešte pred právoplatnosťou tohto rozhodnutia, zaniká dôvod na konanie aj v konaní o rozklade, ktorý bol proti nemu podaný. Aj toto uplynutie času spôsobuje nevyhnutnosť zastavenia konania, lebo inak by orgán konajúci o rozklade už nemohol neplatné rozhodnutie skúmať a prípadne ho zrušiť, zmeniť alebo potvrdiť, či rozklad zamietnuť. Samotný formálny priebeh konania o rozklade by nepredstavoval pre účastníka konania reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a bolo by v rozpore so zásadou materiálnej pravdy aj v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Súd aj správny orgán musia pritom zásadu zisťovania skutočného stavu veci uplatňovať súčasne so zásadou hospodárnosti tak, aby nedochádzalo k zbytočnému predlžovaniu konania a aby sa neprimerane nezvyšovali náklady konania.

Iný výklad zákona by smeroval len k formálnemu zopakovaniu konania o rozklade bez toho, aby umožňovalo účastníkovi konania reálnu možnosť dosiahnuť materiálne iné rozhodnutie v jeho prospech a bolo by v rozpore aj so zásadou hospodárnosti správneho konania, ktorá je zakotvená v § 3 ods. 3 správneho poriadku.»

17. Podľa § 89 ods. 3 písm. b) zákona o ochrane prírody rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktorý bolo vydané.

18. V súlade s § 82 ods. 9 písm. a) zákona o ochrane prírody orgán ochrany prírody konanie podľa tohto zákona zastaví, ak dôvod na konanie odpadol.

19. Ústavný súd v skutkovo a právne identických veciach už aj v minulosti konštatoval (I. ÚS 783/2014, I. ÚS 217/2015, II. ÚS 332/2015), že v správnom súdnictve je nevyhnutné prihliadať na špecifiká vyplývajúce z postavenia a právomoci všeobecných súdov, ktoré nie sú pri preskúvaní postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy súdmi skutkovými, ale súdmi, do právomoci ktorých patrí predovšetkým preskúmanie právnych otázok týkajúcich sa postupu a rozhodnutia tohto orgánu. Základným cieľom konania v správnom súdnictve podľa V. časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je preskúmať zákonnosť len takých rozhodnutí a postupov správnych orgánov, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

20. V zmysle uvedeného aj podľa názoru ústavného súdu, ak rozhodnutie orgánu ochrany prírody o povolení na usmrtenie chráneného živočícha (medveďa hnedého) podľa § 89 ods. 3 písm. b) zákona o ochrane prírody stratilo platnosť uplynutím času, na ktoré bolo vydané, odpadol dôvod na ďalšie konanie o povolenie takejto výnimky, pretože takýmto predmetom konania nie je samotné chránené zviera, na odstrel ktorého bola potrebná výnimka, ale predmetom správneho konania je rozhodovanie o právnej podmienke, ktorou je samotná výnimka. Takže ak takáto výnimka neexistuje, lebo jej platnosť zanikla, potom súčasne odpadol aj predmet správneho konania, a preto orgán ochrany prírody podľa § 82 ods. 9 písm. a) zákona o ochrane prírody takéto správne konanie zastaví. Aj vtedy, ak čas, na ktorý bolo vydané rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa na povolenie odstrelu, uplynie ešte pred právoplatnosťou tohto rozhodnutia, zaniká dôvod na konanie aj v konaní o

rozklade, ktorý bol proti nemu podaný. Aj toto uplynutie času spôsobuje nevyhnutnosť zastavenia konania, lebo inak by správny orgán konajúci o rozklade už nemohol neplatné rozhodnutie skúmať a prípadne ho zrušiť, zmeniť alebo potvrdiť či rozklad zamietnuť.

21. Vzhľadom na uvedené ak druhostupňový správny orgán (minister) postupoval v súlade s už citovanými závermi a konanie o rozklade proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu (ministerstvo) o povolení výnimky zastavil, bolo povinnosťou správneho súdu žalobu proti tomuto údajne nezákonnému rozhodnutiu druhostupňového správneho orgánu ako nedôvodnú zamietnuť, pretože toto správne rozhodnutie bolo prijaté v súlade so zákonom o ochrane prírody, a týmto rozhodnutím nedochádza k založeniu, zmene alebo zrušeniu oprávnenia a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ani práva a právom chránené záujmy alebo povinnosti sťažovateľa už týmto rozhodnutím nemôžu byť priamo dotknuté.

22. Nad rámec uvedenej argumentácie ústavný súd podotýka, že z rozhodnutia ministerstva č. k. 4078/2010-2.1 zo 4. augusta 2010 o udelení výnimky podľa § 40 zákona o ochrane prírody vyplýva, že v čase, keď ešte nebola právne doriešená otázka účasti sťažovateľa v správnom konaní o udelenie tejto výnimky, správne orgány (ministerstvo a aj minister, pozn.) sťažovateľovi v tomto konaní priznali postavenie zúčastnenej osoby (pozri stranu 2 označeného rozhodnutia, pozn.), ktorej rozsah práv v správnom konaní je upravený v § 3 ods. 2, § 15a ods. 1 a 2, § 23 ods. 1, § 31 ods. 1, 2 a v § 33 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov. Podľa označených ustanovení správneho poriadku sú správne orgány povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti aj so zúčastnenými osobami a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia a uplatniť svoje návrhy. Správne orgány musia tiež zúčastneným osobám poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu. Okrem toho zúčastnená osoba má právo byť upovedomená o začatí konania a o iných podaniach účastníkov konania, zúčastniť sa na ústnom pojednávaní a na miestnej obhliadke, navrhovať dôkazy a doplnenie podkladu rozhodnutia, má právo nazeráť do spisov, robiť si z nich

výpisy, odpisy a dostať kópie spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní alebo dostať informáciu zo spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní iným spôsobom.

23. Z uvedeného je zrejmé, že v posudzovanom a správnom súdom preskúvanom správnom konaní o vydanie predmetnej výnimky mal sťažovateľ v konaní pred správnymi orgánmi aj ako zúčastnená osoba dostatočne rozsiahle procesné práva (okrem práva podávať opravné prostriedky), ktoré však sťažovateľ súc zaneprázdnený podávaním podnetov vo veci jeho účasti v tomto konaní účinne nevyužil, hoci tak v záujme veci, ktorý sťažovateľ primárne propaguje, urobiť mohol a mal. Inými slovami, aj v štádiu nedoriešenia otázky účasti sťažovateľa v predmetnom správnom konaní sťažovateľ svojimi procesnými návrhmi a vyjadreniami zúčastnenej osoby, s ktorými by sa správny orgán mal povinnosť vysporiadať, mohol účinne ovplyvniť rozhodnutie o predmetnej výnimke, a tým v podstate dosiahnuť účel (nevydanie predmetnej výnimky) sťažovateľom sledovaný aj v konaní o prípadnom opravnom prostriedku či už v správnom konaní alebo o správnej žalobe, na podanie ktorých je oprávnený iba ako účastník konania.

24. Ústavný súd zastáva názor, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov (zákona o ochrane prírody), ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu je zrozumiteľné a vnútorne logicky previazané, vychádza z ústavne konformnej interpretácie a aplikácie relevantných právnych noriem a nevykazuje znaky svojvôle.

25. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) opakovane zdôrazňuje, že základné právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné

a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

26. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). O arbitrárnosti a svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

27. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatuje, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a obsahom sťažovateľom označených práv, ktorých porušenie namieta, neexistuje príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne odôvodňovala záver o ich porušení, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

28. Pokiaľ sťažovateľ argumentuje právnymi názormi prezentovanými najvyšším súdom v jeho rozhodnutiach sp. zn. 1 Sžp 13/2013 a sp. zn. 1 Sžp 3/2011, ústavný súd k tomu dodáva, že tieto boli najvyšším súdom prijaté pred prijatím zjednocujúceho stanoviska správneho kolégia tohto súdu k zjednoteniu výkladu relevantných ustanovení zákona o ochrane prírody, preto neexistuje dôvod na to, aby sa argumentáciou sťažovateľa v tomto smere zaoberal podrobnejšie.

29. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, ako aj rozhodnutie o priznaní úhrady trov konania sú viazané na vyslovenie porušenia práv alebo slobôd sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tých častiach sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2015